

GYÜLEKEZETI HÍRMONDÓ

Evangélikus Egyházközség Székesfehérvár

2019. IV. szám

Várni jó?

Adventi áhítat

„Bárcsak karácsony lenne már!” - szaladt ki a sóhaj egyik fiam száján a minap. Sóvárgását hallva eltűnődtem, hogy hipp-hopp, itt és most karácsony van, és épp most értünk haza az ünnepi istentiszteletről, körbeálltuk a karácsonyfát, és bontogatjuk az ajándékokat. Eltűnődtem: valóban szeretnék ilyen hirtelenül belecsöppenni az ünnepbe?

Én mégsem sürgetem az időt. Tagadhatatlan, hogy az évek múlásával minden egyes karácsonykor az öröm mellett ott van az aggasztó kérdés: vajon a következőt is ünnepelhetjük-e szüleim, feleségem és gyermekeink kiváltságosan teljes körében? Miért is rohannék a következőbe, élvezve az amúgy is gyorsan pergő időt? Meg aztán visszapillantok a gyermekkoromba is. Emlékszem arra a szívet forrasztó örömré, amely Szenteste vibrált bennem: a békés családi együttlétnek, a karácsonyfa fényeinek, az ajándékozás izgalmának leírhatatlan varázsára. De épp ennyire maradt meg bennem az a mély szomorúság is, amely az ünnep elmúltával facsarta meg a szívemet. Amikor néhány nappal később, lefekvéskor az ágyamból néztem a díszeket, az ajándékaitól megfosztott karácsonyfát a sokasodó tülevelekkel a padlón, és egész súlyával nehezedett rám a felismerés: karácsony elmúlt. Abba az ürbe pedig, amit itt hagytott, a szürke hétköznapi, az iskola gondjai költöztek. A gyászra a pontot végérvényesen a fa lebontása tette fel. Valami rettenetesen hosszú, szinte reménytelennek tűnő várakozás indult – a következő karácsonyig. Hogy aztán újra örüljek, s megint csak szomorkodjam.

Pedig... várni jó! Persze nem arra gondolok, amikor vizsgára vagy orvosi vizsgálatra, esőben a késve érkező autóbuszra kell várni. Várni akkor jó, amikor jóra várunk. Exupéry meséjében a róka ezt mondja új barátjának, a kis hercegnek, amikor az túl korán érkezik hozzá: „*Jobb lett volna, ha ugyanabban az időben jössz - mondta a róka. - Ha például délután négykor érkezel majd, én már háromkor elkezdek örülni. Minél előrébb halad az idő, annál boldogabb leszek. Négykor már tele leszek izgalommal és aggodalommal; fölfedezem, milyen drága kincs a boldogság. De ha csak úgy,*

akármikor jössz, sosem fogom tudni, hány órára öltöztessem díszbe a szívemet...” Jó várni és készülni az ünnepre. Sokat gondolni, hangolódni rá. Előre örülni a közeledő örömnak. Elképzelni, ízelgetni, milyen is lesz majd? A közelgő ünnep fényében tenni a dolgainkat. Díszbe öltöztetni – nemcsak a külsönket, hanem a szívünket is.

Advent több a karácsonyi ünnep várásánál. Nem magát az ünnepet várjuk, hanem azt, aki nekünk ajándékozza az ünnepet. Jézust várjuk. Azt, hogy délután háromkor vagy négykor érkezik, valóban nem jelezte előre. De hogy eljön, arra a legkomolyabb ígéretet tette. És ha megígérte, akkor bízhatunk szavában. Adventben kettős a várakozásunk: várjuk, hogy megünnepeljük a kétezer évvel ezelőtti eljöttét. De előre is tekintünk, és várjuk, hogy eljöjjön másodjára is – ezúttal nem törekeny csecsemőként, hanem teljes isteni dicsőségében.

Advent túlmutat karácsonyi tapasztalatainkon. Azt várjuk, hogy Jézus ígérete szerint olyan ünnepet hozzon, amelynek kellékei nem múlnak el. Ami nem kell lebontani, leszedni, visszadobozolni, amit nem kell újra a következő évi naptárban keresni. Jézus el nem múló ünnepet, örökre szólót ajándékoz övéinek. És azt is várjuk, hogy Jézus olyan ünnepet hozzon el, amelyből egy-egy tartalmas karácsony mindössze csak ízelítőt adhatott. Mert az örök ünnepben nem törekeny a békevesség, nem szűk körű a szeretet, és nem viszonylagos a gazdagság. A maga teljességében adja mindazt, ami földi karácsonyunkat még töredékeiben is csodássá teszi. És végül olyan ünnepet várunk, amelyben minden és mindenki hiánya, ami beárnyékolta földi karácsonyainkat, megszűnik hiánynak lenni, mert Isten szeretete fog mindent betölteni.

Hogyan pontosan milyen ünnep lesz az, amit Jézus elhoz nekünk, nem tudom. Azt viszont az apostoltól igen, hogy „amit szem nem látott, fül nem hallott, és ember szíve meg sem sejtett”, azt készítette el az Isten az öt szeretőknek.” (1Kor 2,9) Mi pedig erre az ünnepre készülünk.

Így fényesedik ki a várakozásunk adventben. Várni jó, nagyon jó!

Bőjtös Attila

Isten rejtőzködve érkezik

Isten rejtőzködve érkezik. Isten Krisztusban is rejtőzködve érkezik. Másként is tehetné. Minden lehetősége meg van rá. Élni is fog vele. De amikor Jézus Krisztusban testté lett, akkor is a rejtőzködés módját választotta. Nem kénytelenségből, hanem miattunk és érettünk. Ha ezt meggondoljuk, talán másként ítélnék a zsúfolásig megtelt vendégszállásról, meg a hiába megzörgetett ajtók gazdáiról. Isten akkor is rejtőzködve érkezett volna Jézus Krisztusban, ha a vendégfogadás a legkényelmesebb, legsöndesebb szobáját nyitotta volna ki a nyilvánvalóan kíméletre, nyugodt körülményekre szoruló, várandós asszony előtt. Akkor is rejtőzködve érkezett volna, ha elutasító mozdulat helyett szíves, emberséges invitálás fogadja a szálláskeresőket. A barlangistálló nem volt sem jobb, sem rosszabb az előző lehetőségeknél. Isten rejtőzködve érkezett; de nem a körülmények miatt. Ő maga volt a rejtély. A Gyermekek.

A Gyermekek a jászolba kerül. Ha jól számoltam, tizenhárom karácsonyi énekünkben említjük a jászolt. A jelzői különbözőségükben is azonosak. Kemény jászol, rongyos jászol: egyre megy. Mindegyik a Gyermekekhez való méltatlanságot jelzi. Luther talán legszebb karácsonyi énekében talán mégis szinte Krisztus-jellé válik. „Ráismertek: ez a jele/ Kemény jászol fekvőhelye.” (EÉ 105, 5) A rejtőzködve érkező Isten rejtjele.

Az istállónak azonban a jászol a legtisztább helye. Annak kell lennie, mert még az istálló állatai sem esznek meg akármit, akárhol. Illatos, időben kaszált, gondosan szárított széna kerül a jászolba. Ami kihullik belőle, az alommá silányul a paták alatt. Itt a különbség az istálló és a disznóól között. Nincsen kiáltóbb ellentét az ól vályúja és az istálló jászola különbözőségénél. A disznó mindenbe beletúr, amit pedig habzsoló igyekezetében kitúr a vályúból, abba még meg is hempereg. A jászol tiszta. Azért, mert az is tiszta, ami bele kerül. A rejtőzködve érkező Istent, a Gyermekeket a tiszta élelem helyére fektette Mária, a minden nemzedék által boldognak

mondott – mondandó Édesanya. Igazi helyére került a mindenségét kenyérbe és borba rejtő, rejtőzködő Isten. A jászol igazában asztal.

Megszoktuk, hogy az istálló jászolát a szegénység, a kiszolgáltatottság, a hazátlanság az embertelenség jeleként értsük. Letagadhatatlan az is. De próbáljuk egyszer ne az állatok nehéz párája és az alom bűze felől szemlélni, hanem kemény tisztasága felől. Senki emberfia nem tisztább emberként, mint a jászol tárgyként. A jászolba fektetett Gyermekekben a jót és a tisztát ajándékozó Isten rejtőzik. Ezt a szeretetet még a „sajátjába érkező” előtt bezárkózó sem nullázhatja le.

Az a szerencsénk, hogy a rejtőzködve érkező Isten nem vár addig, amire a szívünk olyan tisztára lesz takarítva, mint az a jászol.

A jászol olyan, mint az ostya paténája és a bor kelyhe. Az összefüggést nem a mi kegyes fantáziánk teremtette meg. A rejtőzködő Isten Krisztus áldozatában közelít bennünket. Nem csupán kiváló művészek, hanem jó teológusok, reménység szerint áldozatos Krisztushívők is voltak azok a mesterek, akik a rongyos istállót meg a kemény jászolt, úgy festették meg, hogy a fedélszék gerendái a kereszttel, az áldozat jelét sejtették a jászol fölött. A jászolban fekvő Gyermekek és az Isten Báránya azonosak. Még bátrabb az ikonfestő szerzetes, amikor jászolként hideg – rideg kőszarkofágot fest. A benne fekvő Gyermekek pályája halotti leplet sejtet. Bizarrrá módosít igazat mond az ikon: Isten emberré létele és a kereszten hozott áldozat egybetartoznak. Rejtőzködve közelít bennünket Krisztusban az Isten. „Érettünk emberekért és üdvösségünkért” jött és jön, hogy ne csupán Karácsonykor énekeljük: „Tedd jászoladdá a szívemet...”

(EÉ 161, 6)

Fehér Károly

Vízkereszt ünnepe

1. Móz 1:1-5

Az Atya, Fiú, Szentlélek nevében! Ámen.

Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet. A föld még kietlen és pusztá volt, a mélység fölött sötétség volt, de Isten Lelke lebegett a vizek fölött.

Akkor ezt mondta Isten: Legyen világosság! És lett világosság. Láttá Isten, hogy a világosság jó, elválasztotta tehát Isten a világosságot a sötétségtől. És elnevezte Isten a világosságot nappalnak, a sötétséget pedig éjszakának nevezte el. Így lett este, és lett reggel: első nap.

Kelj fel, öltözz fénybe!

A föld még kietlen és pusztá volt. – Így fordítja a héber szöveget ma használatos fordításunk. Elszakadva az eredeti szavaktól, azok értelmét keresve fordíthatnánk így is: mindenütt káosz uralkodott. Így eszünkbe jut sok mai helyzet. Az évtizedek óta felgyülemlett holmikkal telt padlás, vagy az a nap, amikor felborult a napirend, amikor átsaptak felettünk a hullámok, és az is, amikor behívott az orvos, hogy a vizsgálatnak eredményét meg kell beszélni. A káoszban nincs sötétség és világosság. A káoszban rendetlenség van, a káosz mindent elhomályosít.

A káoszból Isten rendet teremtett. A sötétségben világosságot gyújtott, és szétválasztotta a sötétséget a világosságtól. A teremtés rendjében vannak nappalok és éjszakák. A természet elválasztja a sötétséget a világosságtól. Járhatunk az élet napos oldalán – és olykor a halál árnyéka völgyén is. Reményik Sándor szavaival: *A világ Isten-szötte szőnyeg, / Mi csak visszáját látjuk itt, / És néha – legszebb perceinkben / – A színből is – – valamit.*

Sőt, még nagyobb reménységet adott. Erről a nagyobb reménységről ad hírt Vízkereszt ünnepe, s a címben idézett 186. számú énekünk. A közénk jött Világosságról, a sötétséget átható Fényességről, Jézus Krisztusról tesz bizonyosságot. Bár sötétségben járunk, ebben a sötétségben gyújtott világosságot Isten, amikor szeretetét láthatóvá tette számunkra Jézus

Krisztus. Vannak boldog és örömtelen napjaink. Vannak reménnyel teli és vészit jósló időszakaink. De még a sötét napokba is beleragogyog Isten kegyelmének világossága, amely Jézus Krisztusban megjelent.

József Attila is megismerte – mint sok őszinte ember – azt a sötétséget, amely igazán kétségbe ejt: *E rebbentő igazság / nagy fényében az eredendő gazság/ szivemben, mint ravatal, feketül. (Én nem tudtam)* De még ezt a sötétséget, a bűn sötétségét is feloldja a bűnbocsánat tiszta fénye.

Kelj fel, öltözz fénybe! – hív az ének Vízkereszt ünnepén. Hogy ne a sors kiszámíthatatlansága, ne a bűnök homálya, hanem Krisztus világossága uralkodjék rajtunk.

Az éneket karácsonyi dallamra énekeljük. Ez is jelzi, hogy Vízkereszt és Karácsony ugyanazt a csodát hirdeti: Isten Fia közénk jött, és a nappalok és éjszakák váltakozása, a teremtés jó rendje felett Isten örök világosságát, el nem múló reménységet adja nekünk. Ámen.

Bencze András

Karácsony az erdőn

Csendes a hófedte erdő, néma a táj.
A vadász szűzfehér hóban egyedül jár.
Hullott itt egész éjjel, nincs sehol egy nyom.
A puska is töltetlen lóg a vállamon.

Templomi, áhított csendben szítál a hó.
Szórót, vadváltót vastagon betakaró.
Szikrázó fehér itt minden. Tündér világ.
Léptemet nem hallja senki, megyek tovább.

Megbújva rejtekén szunnyad, pihen a vad.
Tele etetőben lucerna, széna, mag.
Béke és nyugalom, megszépült rengeteg
lakói szép lassan mozogni kezdenek.

Nyugodtan tehetik, ma nincs puska, veszély.
Ünnepnap nyomja el az ősi szenvedélyt.
Jézus megszületett! Hirdetik a csodát
hósapkás fenyvesek, a szürketörzsű fák.

Némedi Zoltán

„Gyakran a zene segít abban, hogy találkozzunk egymással”

Tuomas Tölli, Kemi testvérgyülekezet vezető-lelkészének köszöntésében hangzott el ez a mondat.

Négytagú küldöttség utazott Kemiből Székesfehérvárra, hogy jelen legyenek az orgona szentelésének ünnepén. A vezető lelkész és felesége, a felügyelő asszony és férje tisztelte meg jelenlétével ünnepünket.

Nagy örömeinkre szolgált, hogy mire megszólt a harang, elfogytak az üres helyek, megtelt a templom.

Szemerei János püspök úr prédikációját követte az orgona szentelése. Ezután következett dr. Cser-Palkovics András polgármester, aki meleg szavakkal, a zene fontosságát hangsúlyozva mondta el köszöntését. Testvérgyülekezetünk vezető lelkésze a barátságot, egymás elfogadását tartotta fontosnak. Külön kiemelte a zene szerepét a kapcsolatok kialakításában. a zene olyan közös nyelv, ahol nincs szükség nyelvtudásra, mégis megértjük egymást. A köszöntés fordítását itt olvashatjuk teljes terjedelmében.

149. zsoltár 1-3. *Énekeljete az Úrnak új éneket, dicséretet a hívek gyülekezetében! Örüljön alkotójának Izrael, Sion lakói örvendezzenek királyuknak! Dicsérjétek nevét körjárást járva, énekeljete neki dobokkal, hárfakísérettel!”*

„Szeretett testvéreim az Úr Jézus Krisztusban, nővéreim és fivéreim!

Örömeimre szolgál, hogy ismét találkozhatok veletek, és elhozhatom a kemi gyülekezet üdvözlését.

Két évvel ezelőtt látogattam el első ízben Székesfehérvárra. Örömmel emlékszem vissza arra a látogatásra Ízelítőt kaptam nagyszerű történelmekből, láthattam szép országotokat és városaitokat. *A legszebb emlék azonban az a melegség és vendégszeretet volt számunkra, amivel minket, mint saját családtagjaitokat, nővéreiteket és fivéreiteket fogadtatok.*

A kemi gyülekezetben is éppen a találkozásról beszélgettünk. Arról, hogy mennyire fontos az egymással való találkozás, az elfo-

gadás, és a vendégszeretet kinyilvánítása minden egyes ember felé. Ez persze nem mindig egyszerű. A nyelvi nehézségek falaiba ütközhetünk, és sok esetben nem értjük meg a másságot. A különböző falak, az eltérő kultúrák, és a sokféle szokás mögött azonban mindig ott áll az ember. Az ember, aki arra vágyik, hogy meglássuk őt, és találkozzunk vele.

Gyakran a zene segít abban, hogy találkozhassunk egymással. Amikor utoljára itt jártam, az emlékezetemben maradt egy zsoltár, amit együtt énekelünk. A dallama szép volt, de a szavait nem értettem. Azt viszont megértettem, hogy Isten dicsőségére énekelünk közösen.

Ma köszönetet mondhatunk a mennyei Atyának a közösségünkért, és a zene ajándékáért. Jókívánságaimat fejezhetem ki nektek az új orgona kapcsán, a 150 éves gyülekezetetek szép templomában. Legyen a zene továbbra is az a kapocs, melynek köszönhetően találkozhatunk egymással és a Teremtőnkkel! **Áldjon meg titeket Ő, most és mindörökké!”**

Teleki Miklós orgonaművész szólaltatta meg a felszentelt orgonát. A művészorgonává alakult hangszer csodálatos hangja mindenkit megérintett, meghatottan hallgattuk.

Az ünnepi istentiszteletet fogadás követte, ahol lehetőség nyílt egymással való beszélgetésre, örömeink szavakba foglalására, és annak megosztására.

Vendégeink még két napot tartózkodtak városunkban, illetve annak környékén. Jártunk Budapesten a Várban, kirándultunk Csákvárra, jó hangulatú közös étkezéseink és programjaink voltak.

Melegséggel tölt el bennünket, hogy megoszthattuk velük örömeinket. Együtt élhettük meg ezt a szép ünnepet.. Az elköszönéskor fontosnak tartották elmondani, hogy az itt töltött pár nap kedves emlék marad számukra. Ugyanígy gondoljuk mi is!

Prépost Károlyné, Judit

A székesfehérvári evangélikus templom orgonájáról

2006-ban a székesfehérvári evangélikus templomban az Aquincum Orgonagyár, hazánk akkori legnagyobb orgonaépítő cége az evangélikus gyülekezet megrendelése alapján új orgona építésébe kezdett. A tervek szerint két lépcsőben valósult volna meg a hangszer befejezése, 2006-ban az első, 2007-ben a második szakasz. A 2006-os szakasz időre el is készült. Ez annyit jelentett, hogy a tervezett 24 sípsorból 7 szólalt meg, ez nagyjából a teljes orgona 35 százaléka, kb. 550 db síp. Az eredeti tervek leginkább a ma divatos szóval neobarokk orgonaépítési stílust követték, összesen 24 sípsorral, 2 manuálon (kézi billentyűzet) és a pedálon (lábbal játszható billentyűzet). A templom stílusához illő, puritán, de rendkívül esztétikus orgonaház, a játszóasztal, az egyik manuál szerkezete és sípjainak nagy része, valamint a pedál szerkezete és összesen 30 sípja elkészült. Sajnos a második szakaszra már nem sikerült a kellő anyagiakat előteremteni, utána pedig az Aquincum Orgonagyár csődbe ment. Kerek 10 évig az orgona befejezésének ügye nagyon távolinak, szinte reménytelennek tűnt. Ami elkészült az orgonából, egy orgona-töredéknek mondható, az nagyon finoman működött és gyönyörűen szólt, de abban a formában az istentiszteleti alkalmak szolgálatán, kisebb művek megszólaltatásán túl nagy zenedarabok eljátszására alkalmatlan volt.

A befejezésre akkor lángolt fel ismét a remény, amikor közeledett a reformáció 500. adik évfordulója, aminek ünneplésére, emlékeztetének őrzésére Székesfehérvár Városvezetése jelentős erkölcsi és anyagi támogatást szánt a fehérvári protestáns gyülekezeteknek is. Bencze András evangélikus püspök-helyettes úr, Kiss László mérnök úr, gyülekezeti felügyelő és e sorok írója 2017 elején találkozhattunk dr. Cser-Palkovics András polgármester úrral és több munkatársával, akiknek előterjeszthettük terveinket, vágyainkat az evangélikus templom orgonaépítése ügyében. Az első pillanattól megértést és biztatást kap-

tunk. Több lehetőséget mérlegelve a Gyülekezet az Apertum orgonaépítő céget kérte fel újabb tervek és költségvetés készítésére. Az Apertum két orgonaépítő munkatársa a valamikori Aquincum dolgozója volt, így a 2016-ban félbehagyott orgona terveit, minden alkatrészét, minden sípját ismerték. A 2006-os tervek és dokumentáció alapos átnézése, valamint sok-sok egyeztetés, tervezgetés és tervezés után úgy döntöttünk, hogy a gyülekezet és a város zenészerető közönségének érdekét az szolgálja legjobban, ha az orgona kis kompromisszumok árán szinte a teljes orgonairodalom eljátszására alkalmas lenne. A már szerkesztőkész részeken - az első manuálon és a pedálon - már érdemben nem tudtunk változtatni, de a második manuál hangképét és koncepcióját az Apertum orgonaépítőivel együtt átdolgoztuk. Az elképzelésünk lényege az volt, hogy a második manuál hangzása olyan legyen majd, hogy azzal kiegészülve még a preklasszikus művek is világosan és szépen megszólaltathatók legyenek, ugyanakkor a romantikus, későromantikus és modern orgonairodalmat is meggyőzően lehessen tolmácsolni. 2017-ben már hivatalosan is megszületett Székesfehérvár Megyei jogú Város Képviselőtestületének döntése az orgonaépítés támogatásáról, amely után már "csupán" a munkák ütemezése volt hátra. E sorok írója megbízott szakértőként kísérte végig az orgonaépítést, amelynek minden szakasza pontosan, nyugodtan és rendkívül magas minőségben haladt előre. Erről többször meg is győződhetünk, hiszen minden munkaszakaszt figyelemmel kísértünk a gyülekezet vezetésével együtt, minden lényeges kérdéssel felvilágosítást kaptunk. Több műhelylátogatást tettünk, majd a helyszíni munkákat is többször felügyelhettük, csodálhattuk meg.

Az orgonaépítés szerződés szerint, 2019 szeptemberében, a szerződésben kijelölt időre be is fejeződött. Utána már csak kisebb finomítások, szépítések, a műszaki átadás-átvétel, majd az ünnepélyes avató hangverseny, az orgona felszentelése volt hátra. Ez meg is történt, 2019-ben, a reformáció napján, október 31-én, Szemerei János püspök úr szolgálatá-

val. Felszólaltak még az ünnepségen: dr. Cser-Palkovics András polgármester, Tuomas Tölli, a finn testvérgyülekezet vezető lelkésze, Berze János református lelkész, Révész Lajos baptista lelkész, Tóth Tamás római katolikus esperes, valamint Bencze András püspök-helyettes és Kiss László gyülekezeti felügyelő. Az orgonaaavató koncert műsora két nagyszabású zenemű volt, amelyet jómagam adtam elő: Johann Sebastian Bach c-moll passacaglia-ja és Lehotka Gábor Ein feste Burg korálvariációi. A Gyülekezeti Házbeli ünnepségen felszólalt még Mészáros Tamás, a nyugati (Dunántúli) egyházkerület felügyelője.

Az új orgona jelentősége

Székesfehérváron sok jó szándék és befektetett pénz ellenére nagyon régen nem épült koncertképes, művészi orgona. Ennek okait kifejtteni meghaladja e sorok lehetőségeit, talán annyit mondhatunk, hogy részben történelmi, részben kultúrtörténeti, részben sajnos a rossz koncepció, szerencsétlen helyzet, emberi gyengeségek, vagy az elégtelen szakmai tudás a helyzet gyökerei. Nagyon szerény becslésem szerint legalább 120 éve először van művészi orgonája Fehérvárnak, amelynek

- hangzásmínősége minden részletében és az egészet tekintve is a legmagasabb szinten van

- billentése rendkívül pontos és finom
- szerkezete kifogástalan és megbízható

- megjelenése esztétikus, szemet gyönyörködtető és összhangban van az otthonál szolgáló templommal

- minden szempontból alkalmas a művészi játékra.

Azt reméljük, hogy az új orgona, kiváló adottságai folytán az evangélikus gyülekezet és a nagyváros zeneszerető közönségének, sokáig, sok generáción keresztül fog örömet okozni! Reméljük továbbá, hogy az új orgona léte egy folyamat elindítója lesz a Királyok Városában!

Teleki Miklós

Artisjus-díjas orgona- és zongoraművész

„Mindenki úgy adjon, ahogyan előre eldöntötte szívében, ne kedvetlenül vagy kényszerűségből, mert „a jókedvű adakozót szereti Isten.” (2 Kor. 9,7)

Az írás címének választott ige kifejezi, hogy miről szeretném gondolataimat megosztani gyülekezetünk tagjaival.

Egy fontos és tényyszerű megállapítással szeretném kezdeni írásom mondanivalójának meghatározását.

„Anyagi értelemben az egyházközség tagjai az egyházközség felelős fenntartói. „

A gyülekezeti tisztségviselők választása előtti beszélgetések, és az egyháztagok véleményét is meghallgatva, olyan érzés alakult ki bennünk, hogy nincs mindenki a teljes ismeretek birtokában ezzel a ténnyel kapcsolatban. Olyan szélsőséges vélemények is elhangzottak, hogy az evangélikusoknál nem kell egyházfenntartói járulékot fizetni, vagy az állam tartja el a gyülekezeteket. Ennek a téves nézőpontnak okát Pröhle Gergely országos felügyelő előadásából vett idézettel szeretném magyarázni. (Az előadás a Finn Nagykövetségen, a finn érsek látogatása során hangzott el.)

A II. világháború után kialakult kommunista, illetve szocialista rendszer során (Itt következik az idézet): „Az egyházakat megfosztották az önálló gazdálkodás elvi lehetőségeitől is, megfosztották az önfelelősségtől is, amely azonban a lutheranizmus egyik alapeleme.” Ezért Pröhle Gergely fontosnak tartaná, hogy az egyháztagok valós felelőssége újra helyreálljon. „Ha ugyanis nincsen anyagi szabadsága az egyháznak, akkor gondolati szabadsága sincsen. A gondolati és lelkiismereti szabadság záloga az anyagi függetlenség lenne. A gyülekezeteknek felelősnek kellene lenni az egyház eltartásáért. Az egyházakkal szemben azonban egyfajta nosztalgikus elvárás volt, hogy az egyház népe vissza tud-e állni a kommunizmust megelőző évek szintjére. Biblikus alapon akár a tized bevezetése is megfontolandó lehetne.”

Ittész János püspök úr egy korábbi állásfoglalása nem tizedről, hanem a nettó jövedelem 1%-áról beszél.

Gyülekezeteinkben különböző szempontok szerint kéri az egyházfenntartói járulékot.

(egyik esetben sincs arról szó, hogy nem kell fizetni.)

-Vannak gyülekezetek, ahol konkrét összegek vannak meghatározva, és azt szervezeten be is szedik az egyháztagoktól.

-Vannak gyülekezetek, ilyen a mi gyülekezetünk is, ahol nincs meghatározva az egyházfenntartói járulék mértéke, és így a befizetett járulékok összege az évi **0 Ft** és több mint 100000 Ft fölötti összeg között mozog. Gondolom nem kell kommentárt fűzni a „0” forintos befizetéshez. Sajnos a tavalyi év pontos kimutatása alapján a 700-800 fős nyilvántartott gyülekezeti tag közül csak **338 fő** járult hozzá anyagilag gyülekezetünk fenntartásához.

Anyagi helyzetünk megismerése és a tisztánlátás érdekében még pár adatot idézek a 2018. évi gazdasági jelentés számaiból:

„A befizetési címek száma az előző évihez képest sajnos csökkent, **29-cel kevesebb** címről érkezett befizetés. Egyaránt csökkent az egyházfenntartói járulékfizetők és az adományfizetők száma.

Az egyházfenntartói járulék több, mint 600.000 Ft-tal, az adomány pedig több, mint 290.000 Ft-tal kevesebb az előző évben befizetett összegnél. A várt 600.000 Ft-os céladományból is csak 150.000 Ft érkezett.

Úgy tűnik, hogy az egyházfenntartói fegyelem a nyilvántartott evangélikusaink többségének továbbra sem szívügye...

A nyilvántartott címek több, mint felétől továbbra sem érkezik támogatás.

Lehet, hogy sokan nem tudják, egyházközségünk önfenntartó. Ez azt jelenti, hogy nem kapunk állami támogatást működésünkhöz.

A lelkési javadalmat, megbízási díjakat, irodai adminisztrátor fizetését a beérkezett egyházfenntartói járulékból, a perselypénzből, és az adományokból kell „kigazdálkodni”.

Sőt, a templom, a gyülekezeti ház működését (rezsijét, karbantartását, a felmerülő javításokat) is ezekből a pénzekből tudjuk csak fizetni. A céladományokat csak a meghatározott célra használhatjuk fel.

Az anyagi hozzájárulás, a gyülekezet önfenntartásához az alábbiakból tevődik össze:

- az évi egyházfenntartói járulék
- alkalmi adományok (keresztelő, esküvő, temetés, stb.)

- céladományok

- perselypénz

Szeretnénk, ha az alábbi, más gyülekezet nyilatkozatából vett idézet a mi gyülekezetünkre is elmondható lenne:

„Az evangélikus hívek fontosnak tartják, hogy szellemiekben és anyagiakban egyaránt hozzájáruljanak egyházuk fenntartásához. A gyülekezet tagjai általában folyamatosan fizetik az egyházfenntartói járulékot (mely a legtöbb helyen meghatározott összeg évente), különleges alkalmakkor pedig adományt adnak, hiszen tudják, hogy adományaikkal Isten ügyét támogatják az emberek között.”

Fontosnak tartom, hogy röviden beszéljünk még a gyülekezetünkben végzett, önkéntes, önzetlen, minden anyagi ellenszolgáltatás nélküli szolgálatot végző tisztségviselők feladatairól.. Itt most nem csak a választott tisztségviselők szolgálatáról kell információt adni. A Hírmondó következő számától kezdődően **egy tájékoztató sorozatot indítunk** ezekről a tevékenységekről, hogy a gyülekezetünk tagjai tudják, hogy milyen szolgálatokat végez egy „gyülekezeti mag”, mely szintén adományként értelmezhető. Munkájukat, szabad idejüket áldozzák a közösség érdekében. Természetesen ezt a „magot” folyamatosan lehet, és kell is bővíteni, tehát bárki vállalhat önkéntes szolgálatot. Ebben a sorozatban írunk arról, hogy a gyülekezetünkben az igei szolgálaton (istentisztelet, bibliaórák) kívül még milyen kulturális, zenei, irodalmi, ifjúsági körök működnek. Ezekhez is bármikor lehet csatlakozni, mindenkinek a saját érdeklődési köre szerint. Kérek mindenkit, hogy aktívan érdeklődjene a lehetőségekről! Ismerjék meg gyülekezetünkben megtalálható, széles körű lehetőségeket!

Az alábbi ige útmutatása szerint mindnyájan alkalmasak vagyunk valamilyen szolgálatra, és az Isten előtt egyenlő értékű: *„Amilyen lelki ajándékot kaptatok, úgy szolgáljatok azzal egymásnak, mint Isten sokféle kegyelmének jó sáfárai.”* (1Péter 4,10)

Isten áldása kísérje, és tegye tartalmassá, anyagilag is megalapozottá gyülekezetünk életét!

Prépost Károly
másodfelügyelő

Hazatérvén Luther Wittenbergbe 1522. március 9-étől kezdve nyolc napon át mindennap prédikált a városi templomban. Beszédei a keresztyén tanítás alapvető igazságairól és a Wittenbergben felvetődött kérdésekről szóltak. Egyszerűen Isten igéjét hirdette beszédeiben s az ige fényében tisztázódtak a kérdések. A kedélyek lecsillapodtak, Karlstadt elhallgatott, a rajongók elutaztak s helyreállott a rend.

Amikor prédikálásommal letörtem a rajongókat, közülük az egyik, név szerint Stübner Márk Zwickau-ból hozzám jött. Beszédében igen barátságos, de viselkedésében és életmódjában könnyelmű volt. Az ő tanítása felől akart velem tárgyalni, de mivel ezt ő a Szentírás nélkül merészelte megtenni, a Szentíráson kívül nem akartam vele semmiről tárgyalni, hacsak jelt nem cselekszik. Mert Isten ragaszkodik az ő igéjéhez és enélkül vagy ezenkívül semmit sem akar velünk cselekedni. "Ezért mondtam jelt kell tenned!" Erre azt mondta: hét év alatt láthatsz még majd jelt. Ezt az ördög mondta belőle. Mert kevéssel utóbb, 1525-ben bekövetkezett a parasztlázadás. Akkor azonban erről sejtelmem sem volt. Így azt mondtam: "Az én Istenem meg fogja tiltani a Te Istenednek, hogy jelt tégy." Ő azonban önhittén mondta: "Ezt nem veheti el tőlem Isten!" Így nem tudott a Sátán elrejtőzni, elszólta magát. Különös volt a kifejezőmódja is. Például: "Font", "gorombátlanítás" "ideigvalóság", "unalomság" stb. Megkérdeztem, hogy ki érti ezeket a szavakat? Erre azt felelte, hogy ő csak akkor prédikál, ha alkalmas hallgatói vannak. "És honnan tudod, hogy alkalmasak-e?" Felelet: "Gyorsan végignézem őket. Ha valakit megnézek, megjegyzem, hogy milyen fontja van neki" Kedves Márk - mondtam - hát nekem milyen fontom van? Ezt mondta: "Te a mozgékonyosság első fokában vagy; még el fogsz jutni a mozgékonytalanság első fokába, amelyben én vagyok" Ezután neki való szentírási helyet olvastam még fel és elbocsátottam. Ez őt nagyon bosszantotta, amint viselkedésén is észrevehető volt. Utol-

jára Kembergből írt nekem egy igen barátságos levelet, intelmekkel. Én azonban ezt mondtam: "Isten veled Márk!"

Aggódok, hogy több ilyesféle rajongó jön még, akik szürke kabátokban fognak járni, a fejüket lógatják, keservesen néznek, elmerülnek gondolataikban és elborulnak, ábrándjuk mellett ridegen kitartanak, senki elől sem térnek ki és megvetik az élőszóval közölt igét. Ezért mindenkor a legnyomatékosabban tanácsoltam, ajánlottam és megkívántam, hogy szorgalmasan olvassák a Szentírást és hallgassák a prédikálást, mert ebben Isten maga beszél szolgái által. Az olyan Istent, aki hallgat és az ő fenségében elrejtőzik, hagyjuk el.

Adatvédelmi tájékoztatás a Székesfehérvári Evangélikus Egyház-község Gyülekezeti Hírmondójával kapcsolatban

A Gyülekezeti Hírmondó rendszeres olvasójaként szeretettel köszöntjük. Ön a gyülekezeti tagok nyilvántartásáról készült listában megadta a laccímét. Évente négy alkalommal erre a címre eljuttatjuk Önnek gyülekezeti újságunkat.

Az európai és magyar adatvédelmi jogszabályoknak (GDPR) való megfelelést, az átláthatóságot, a magán- és hitélet védelmét, az Ön személyes adatainak biztonságára vonatkozó felelősségünket kötelező érvényűnek tartjuk.

Tájékoztatjuk, hogy az Ön címét a Székesfehérvári Evangélikus Egyházközség irodai számítógépén tároljuk, és azt harmadik fél számára nem adjuk ki. Az adatkezelés célja, hogy a Gyülekezeti Hírmondót rendszeresen olvasó egyháztagok, az abban található hitéleti írásokat, és információkat megkapják. A Gyülekezeti Hírmondóra vonatkozó adatkezelés egészen addig tart, amíg a listáról történő törlését nem kéri tőlünk.

E-mail címünk: szfvar@lutheran.hu

Erős vár a mi Istenünk!

Kettészakadva

Az együttérző embereket a mai világunkban különösen aggaszthatja a minden korábbinál nagyobb mértékű társadalmi kettészakadás. Globálisan a fejlett, főként fehér emberek lakta, gazdag nyugati civilizáció és a fejlődő, színes bőrű, szegény országok jelentik a kontrasztot, ám egy-egy országon belül is megfigyelhető az adott népesség szétválása a mind gazdagabbak és az egyre inkább leszakadók között. A jóérzésű ember lelkét is kettéhasítja ez az állapot. Mit tehetünk - ha egyáltalán tehetünk - a helyzet jobbra fordulása érdekében?

Az emberiség történetében a civilizációk megjelenése magával hozta a termelést, a felhalmozást, a vagyonosodást, és ezzel együtt a szegénységet is. Az ókorban a rabszolgák, a középkorban a jobbágyok, az ipari forradalom után a munkásosztály anyagi helyzete volt sok esetben kétségbeesítő. Talán az ősi iratokban említett „aranykor” volt csak mentes a társadalmi különbségektől, ahol mindenki egyformán vehetett a „bőség kosarából”. Úgy vélem, egyformán keveset: amennyire a mindennapi megélhetéshez szükség volt. Ám az ember többre vágyott...

Képzeli-e az érdekes, utópisztikus helyzetet, hogy mindenki egyformán jól él: van munkája, háza, kocsija, és elég pénze arra, amit csak szeretne. Vajon fenntartható lenne-e hosszú távon ez az állapot, vagy így is kialakulnának különbségek az emberek anyagi helyzete között? Nos, a kommunizmus - az anyagi egyenlőség kipróbált változata - nem működött. Hasonló sorsra jutna a „modern gazdag paradicsomi” állapot is? És vajon ha meg is valósulna - ami kétséges -, együtt járna-e az emberek boldogságával?

A gazdag - szegény ellentét kialakulásáért lehet hibáztatni a gazdagokat, hatalmasokat, egyes országokat, multinacionális cégeket, a növekedési modell kitalálóját, és hasonlókat. De vajon mi magunk nem járunk-e hozzá a mostani rendszer jó/rossz működéséhez?

A fejlett világ minden bizonnyal többet rontott az emberiség és bolygónk sorsának

alakulásán, mint javított; kezdve a gyarmatosításokkal, a természeti kincsek kiaknázásával, folytatva a globalizáció és a gazdasági növekedés súlykolásával, a fogyasztói társadalom létrehozásával, az emberi lelket roncsoló tömeggyárakkal, vagy a technikai erőfölény fenyegetésével. Az általuk fejlődésnek aposztrofált gazdasági-társadalmi változások úgy tűnik, mégsem hozzák meg a várt eredményeket; pl. hogy eltűnik a szegénység vagy az iskolázatlanság.

Azt gondolhatjuk, hogy a szerencsétlen sorsok elsősorban a szegényebb, fejlődő országokra jellemzők, ám olyan kutatásokat is olvashatunk, miszerint az egyre növekvő GDP a fejlett országokban nem jár szorosan együtt az emberek boldogságával. Lehetséges, hogy nem csak az anyagiakon múlik a jólétünk? Fontosabb-e a földi javak halmozása - amit bármikor elveszíthetünk -, mint a szellemi, lelki értékek felé törekvés - pl. emberi kapcsolatok és tudás öröme -, ami mindig a miénk marad. A választás a miénk.

Vajon tudja-e mérsékelni anyagi vágyait a fejlett világ, képes-e lemondani túlzásba vitt kényelméről, és belátni, hogy a mára kialakult társadalmi-, gazdasági szakadék illetve a környezet egyre siralmasabb állapota nem az „elvárt módon” fogja megoldani a helyzetet? És mi - a fejlett világ haszonélvezőiként - a „barlang urainak” elvárásai alapján egyre többet és többet fogyasztunk-e, vagy beérjük a szükségességgel? Követjük-e a mesterségesen generált szükségletek rengetegében a reklámok erőszakos akarátát, vagy nem veszünk meg haszontalan dolgokat, és tudatosan vásárolunk? Autóinkkal és a napi szemetünkkel tovább szennyezzük-e a már így is túlzottan sérült bolygónkat, vagy pl. gyalogolunk, biciklizünk, tömeg-közlekedünk és csökkentjük, szelektáljuk a hulladékot? Képesek vagyunk-e adni embertársunknak abból, amiből nekünk több van - pl. az időnket, a figyelmünket, tudásunkat, a szeretetünket, vagy inkább csak kapni szeretnénk? Nos, a válaszokat nekünk kell meghoznunk. Ám jó ha tudjuk, hogy minden mindennel összefügg; mindannyian egy nagy közös rendszer részei vagyunk és dönté-

seink következményei ránk is vissza fognak hatni.

Lehet, hogy mégis így jó a világ, ahogy van? Helye van benne a nélkülözők tömegeinek, és a hatalmas vagyonokat koncentráló „felső tízezernek”? Lehet, hogy a gazdagok/gazdag országok valóban megoldoztak a vagyonukért, nem pedig mások kihasználásával jutottak hozzá? Talán nem is hibáztatni kéne a milliomosokat/fejlett világot, amiért nem érik be szerényebb körülményekkel, hanem inkább sajnálni, mert ebben az életben éppen a gazdagságuk az ő nagy próbájuk? A kihívás, hogy mit kezdenek a vagyonukkal, hatalmukkal: önző módon vagy másokért is felelősséget érezve használják azt?

Kontó Gizella

Csurgói Szeglet

Fehérvárcsurgón megmozdult valami. Megismerhettük a titkot. Hatalmas emberek, rendíthetetlen intézmények nem képesek arra, amit egy apró GYERMEK véghez tud vinni. Tenni akarást, összefogást, elsimítani az ellentéteket és új utat mutatni egy egész közösség számára.

Fehérvárcsurgó adott és még többet kapott a november 9-10-i „Léna mosolyáért” rendezett játékonysági esemény alkalmával. Az összegyűlt több mint 1 millió Ft-ot személyesen adták át a szervezők (a kezdeményező, az evangélikus gyülekezet tisztségviselői, az alpolgármester és a helyi sportegyesület vezetője) a csókakői kutyaharapást szenvedett kislány családjának. Az összefogásban partnerre talált az önkormányzat, a helyi és környékbeli vállalkozások, a fehérvárcsurgói civil szervezetek, felekezetek, a szomszédos települések hasonló kezdeményezéseinek szervezői, a falu közössége, apraja és nagyja. És ez nem mese...

Hol volt, hol nem, volt egy csodás, varázslatos hely a földön, egy völgy, amit körülölelt a Bakony és a Vértes, ahol több csoda született,

mint bárhol máshol a világon.

Ennek a völgynek a közepén, az erdő mellett, a patak partján állt egy csodálatos vár, a csodálatos várban élt egy hercegisasszony, aki messze földön híres volt **LEGYŐZHETET-LENSÉGÉRŐL**.

A kislány születésétől fogva különleges volt, az egész országból akadtak csodálói, akik bármi kincset megadtak volna azért, hogy megtanulhassák Tőle mi a titka annak a bátorságnak, erőnek, szépségnek, ami ebben az ÉDES, apró kislányban rejtőzött.

Királyok és királynék indultak útnak, lovagok és apródok szelték át az országot, tündérek és manók keresték fel a helyet, ahol a **NAGYSZERŰ** kislány született, mert hittek abban, hogy valamiféle csodabogyó vagy varázsital tette a pöttömnyi gyermeket olyan tökéletessé, amilyen.

Évek teltek el úgy, hogy a csókakői csepp lány titka rejtve maradt a kíváncsi szemek elől. Közben ő legendás tetteket hajtott végre, halált megvető bátorsággal harcolt vérszomjas fenevadakkal, sárkányokkal, koboldokkal, mindenfajta varázslényekkel, de **ANGYALI** tekintetét semmiféle gonosz ármány nem tudta elhomályosítani.

A titkot, amit mindenki keresett csak két ember tudta, az Édesanyja és az Édesapja, azok, akik nevét adták a lánynak. **LÉNA**.

L, mint Legyőzhetetlen

É, mint Édes

N, mint Nagyszerű

A, mint Angyali

Léna legendája városokon, falvakon, közösségeken átszárnyalva egyesített minden rendű és rangú embert, akik keresik és vágyják a végtelen bátorság, szeretet, hűség, jóság, együvé tartozás érzését.

Ezzel a mesével kívántunk mi csurgói hívek teljes felépülést, napsugaras, boldog napokat és legendás életet Lénának.

Szabó Orsolya

Felelősség, öntevékenység, önazonosság

E témakörök határozták meg a felügyelők országos konferenciáját, amelyet a révfülöpi oktatási központban tartottak november 8-10.-ig. Péntek este Szemerei János püspök áhítatával vette kezdetét az alkalom, aki az Ef 4,1-7 versei alapján elemezte, hogy három hangsúlyos ponttal van teendőnk: tisztában kell lenni önmagunkkal, ápolni kell kapcsolatainkat, és tudnunk kell mérítenünk a forrásból. El kell szenvednünk egymást szeretettel, fel kell fedeznünk azokat is, akik a gyülekezet holdudvarában vannak. Krisztus vállalta értünk a szenvedést, annyira szeretett bennünket. Ő a forrásunk, aki reménységet, megújulást és értéket adhat számunkra.

Próhle Gergely országos felügyelő evangélikus egyházunk helyzetéről és a magyar közélet-ről szólt. Hangsúlyozta, mennyire fontos, hogy mi keresztyének, magunk is felelősséget vállaljunk. Méltó lutheri hangvétellel, a kegyelem általi szabadságból kiindulva, tartalommal töltjük meg a közéletet. Beszélt Magyarországot kormányzó és az evangélikus egyház által megfogalmazott szerződés jelenlegi állásáról is. Megtudtuk, hogy a dokumentum részletesen tartalmazza az evangélikus oktatási és diakóniai intézmények fejlesztési elképzeléseit a hitélethez kapcsolódó, a kormány céljaival is megegyező stratégiai célokat, feladatokat és gondolatokat tíz éves távlatban. Reménységünk szerint a szerződés még ebben az évben megkötetik.

A szombat reggel Fabiny Tamás püspök áhítatával kezdődött 1Jn 4,11; (18-20) versei alapján. A másik embertől és önmagától való félelem meghatározza a ma emberének is mindennapjait, majd hétköznapi, irodalmi és bibliai példákat hozott a rettegésre és a félelemmel szemben Isten szeretetét állította a középpontba.

Az egyetemes papság kérdését feszegette Hafenschér Károly lelkész a révfülöpi központ igazgatója. Torzulások voltak a középkori egyházban, ezért vissza kell térni az eredeti gondolatokhoz. Újra kell gondolni 500 év után a kérdéseket, mert a lelkészi dominancia, az ellaposodás és a nem felkészült laikusok között ellentét feszül.

Mészáros Tamás a nyugati (dunántúli) egyházkerületi felügyelőjének témája a gyülekezet-

ben való személyes felelősségvállalás volt. He-lyesen, hitelesen kell szólunk és cselekednünk a megfelelő helyzetben. Sőt, azt kell cselekednünk, amit szólunk. A lelkész mellett fontos a felügyelői segítség minden kérdésben. Az el-nöktársat akkor lehet támogatni, ha elnyerjük bizalmát, közös nevezőre jutunk.

Font Sándor a déli egyházkerület felügyelője a gyülekezeti tisztségviselők közéletben vállalt szerepéről beszélt. Kinyilvánította, hogy nem ért egyet azzal, ha egy lelkész a helyi önkor-mányszatban vagy az országos politikában szerepet vállal. A politikában sok kérdésben kell állást foglalni és nem jó, ha a konfliktusokat behozza a gyülekezeti életbe és ez nem szolgálja Krisztus ügyét. Ezzel szemben, – véleménye szerint – presbiter, felügyelő vállalhat közéleti szerepet, mert egyháza javára is teheti azt.

Fábrí György az északi kerület felügyelője a gyülekezeti önállóság és a hálózatosság témájában szólalt fel. Bibliai példákat hozott arra, hogy az adakozás, a pénz kérdése a gyülekezet fenntartása szempontjából mennyire fontos. Statisztikákat mutatott be, melyből megtudtuk, hogy éves szinten a gyülekezeti tagok 30%-a ad 6-12.000,- Forintot, 20%-a 12-18.000,- Forintot, 17%-a 18-30.000,- Forintot és csupán 11% az, aki 30.000,-nél többet fizet be. Gyülekezeteink fele így nem tud önfenntartó lenni. Amennyiben a keresők a nettó fizetésük 1,74%-át, a nyugdíjasok 1,4%-át, a tanulók zsebpénzüket 0,8%-át felajánlanak egyházfenntartásra és adomány céljára, a helyzet megváltozna. Fontos lenne az 1%-os felajánlások tekintetében a nagyobb felelősséget kinyilvánítanunk egyházunk irányában.

Ezután a Luther Kiadó képviselőjében Antal Bálint igazgató, Kézdi Beáta az Ev. Élet megbí-zott főszerkesztője, valamint Boda Zsuzsa a kiadó szerkesztője előadásukban szenvedélye-sen kérték, hogy sokkal jobban kellene reklá-moznunk kiadványaikat, hogy az értékes tartal-mak eljussanak a gyülekezeti tagjainkhoz, olva-só közösségekhez, mellyel az egyházi hírközölés-n túlmenően identitásunkat is erősítenénk.

Kondor Péter püspök szombat esti áhítata a Róm 12,9-18 versei alapján a krisztusi szeretet csodájáról szólt. Jézus rajtunk keresztül akarja tovább szeretni az embereket, mert Jézus szere-tete átárad, megtölti életünket, melyet tovább kell sugározunk.

Az ítélet vasárnapján Hafenschner Károly vezetésével, úrvacsorás istentisztelettel zárult a konferencia. A Gal 6,2-10 alapján tartott prédikáció a „kezek üzenetével” indult. Az Isten tenyerén hordoz bennünket, de nekünk egymás terhé is hordoznunk kell.

Pröhle Gergely országos felügyelő elkészülő beszédében szívünkre helyezte azt a feladatot, hogy a jövő évi népszámlálás előtt evangélikus egyházunk gyülekezeteiben az identitásunkat erősítsük, buzdítsunk arra, hogy szabadon és öntudatosan valljuk meg, hogy evangélikus vallású közösséghez tartozunk. A Központi 1% leosztásában ugyan is jelentősége van az egyházi népességi arányok mérésének. Feltöltötte, sok-sok ötlettel, mély gondolatokkal, lelkeszi áldással indultunk haza.

Erős Vár a Mi Istenünk!

Kiss László
felügyelő

(Ezen beszámoló az interneten megjelent cikk felhasználásával készült)

Advent

Üdvözöllek szent érzéssel
Jézus, ki jössz békességgel.
És imádvá kérlek, jöjj be
Hozzám is: gyermekszívembe.

Szívem legyen lakóházad,
És én csak neked szolgáljak;
Azt szeressem: mit te szeretsz,
Azt kövessem: mit te hirdetsz.

Legy örökös vendég nálam,
Hogy üdvömet megtaláljam.
Boldog legyek, amíg élek,
S várjon reám örök élet. Ámen

(Ruttkey Sándor: Kis imakönyvből)

A hit harca

Hónapok óta mozgat, szorongat a kérdés, hogy mit is jelent a hit harca.

Raffaello Csodálatos halfogás c. képével kezdődött. Erről már többször beszéltem a gyülekezetben is. A kép azt ábrázolja, amikor a tanítványok már hajóikba emelték a regiment hallal telt hálót, Péter odaborul Jézus elé. A kép előterébe három hatalmas, fekete madarat festett a művész. Mit keres ott az a három fekete madár? Miért nem három kis bokrot, vagy a tanítványok zsákjait festette oda?

Azok a madarak a halakat lesik. Ki akarják ragadni akár a hajóból is – a hajó az egyház jelképe – a halakat. Jézus azt ígéri Péternek, és Jézus mai tanítványainak is: Ne félj, emberhalász leszel. Embereket gyűjtesz Istennek az életre. Embereket gyűjtesz az örök életre Istennek. De ott a parton a három fekete madár, amely ki akarja ragadni, el akarja rabolni őket. A szép ígélet nem idilli képről szól, hanem arról, hogy meg kell küzdenünk az emberekért.

Valahonnan innen indult el a gondolkodásom.

A kifejezést, amely a címet adja, Pál apostol Timóteusnak írt leveleiből vettem. Az első levélben Timóteusnak írja, hogy harcolja meg a hit nemes harcát, a második levél végén önmagáról beszél: ama nemes harcot megharcoltam... S tudjuk, hogy „mi nem test és vér ellen harcolunk, hanem erők és hatalmak ellen,... amelyek a mennyei magasságban vannak. (Ef 6:12), és hát ezért fel is kell öltözni a Lélek fegyverzetét: „Álljatok meg tehát, felővezve derekatokat igazságszeretettel, és magatokra öltve a megigazulás páncélját, sarut húzva lábatokra, készen a békeség evangéliuma hirdetésére. Vegyétek fel mindezekhez a hit pajzsát, amellyel kiolthatjátok a gonosznak minden tüzes nyilát. Vegyétek fel az üdvösség sisakját is, és a Lélek kardját, amely Isten beszéde”. (Ef 6:13-17).

De nemcsak Pál apostol beszél a hit harcáról. Júdás levelének elején ezt olvassuk: Szeretteim, ... szükségesnek láttam, hogy ezt az intést megírom: küzdjete a hitért, amely egyszer s mindenkorra a szentekre bízott. (Júd 3--4) És Jakab levelének elején pedig ezt: Teljes örömmel tartásátok, testvéreim, amikor különféle kísértésekbe estek, tudva, hogy hitetek próbája állhatatosságot eredményez. Az állhatatosság pedig tegye tökéletessé a cselekedetet, hogy tökéletesek és

hibátlanok legyenek, minden fogyatkozás nélkül (Jk 1:2-4)

A hit harca tehát első értelemben azt jelenti, hogy az igaz hitben megállni. Elutasítani a hamis tanításokat, a szóharcokat, és megmaradni Jézus Krisztus kegyelmében.

Azt is akartam érzékeltetni ezekkel az igékkel, hogy a hit harca nem jelent agresszivitást, nem annyira másokkal való ütközést, hanem sokkal inkább önmagunkban való tusakodást, belső vívódást. Nem mások meggyőzését, hanem azt a küzdelmet, ahogy önmagunk megmaradunk az igaz hitben.

Fontos számomra az a felismerés, hogy nem emberekkel hadakozunk, tehát nincs okunk emberekkel szembeni ítélkezésre, indulatra; és az a felismerés, hogy ezért a velünk szemben álló erőket magunk nem tudjuk legyőzni (a mennyei magasságokban lévő fejedelmek, a sötétség világának urai hatalmasabbak nálunk), hanem egyedül Jézus Krisztus győzelmét tudjuk felmutatni bűn és halál felett, Ő véd meg bennünket ezekkel szemben a hatalmakkal szemben.

Mit jelent akkor a hit harca, miben nyilvánul meg? Amennyiben harcról van szó, akkor nem valami kellemes dolgot emlegetünk, hanem erőnk megfeszítését, akaratunk megzabolázását. Önmagunk legyőzését. D. Bonhoeffer Követés c. munkáját kezdi azzal, hogy az ingyen kegyelem nem olcsó kegyelem. S nemcsak azért nem olcsó kegyelem, mert Jézus önmagát adta értünk, drága véren vásárolt meg minket magának, hanem azért sem olcsó kegyelem, mert követésre hív, s ez a követés nehéz.

Csak gondoljuk végig a „boldog-mondásokat” – ahogy Bonhoeffer a Hegyi Beszédet végiggondolja a követés vonatkozásában. Boldogok a szegények – mondja Jézus, s ránez a tanítványaira, akik mindent otthagya követék őt. Mindent otthagya, valóban szegényen. S így gondoltatja velünk is végig a sírást, a szelídséget, az igazságra való éhezést és szomjázást.

Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságra! – mondja Jézus. A Krisztus követésében járó ember éhezik és szomjazik az igazságra. Talán három vetületben is. Vágyódunk arra, hogy Isten igaznak fogadjon el, ahogyan egykor Ábrahámot, aki kilátástalansága ellenére is reménykedve hitt. Fogadjon el – nem jötteinkért, hanem az alapján a hit alapján, amelyet Ő ültetett szívéinkbe Jézus iránt.

Aztán – Luther igehirdetésére emlékezve – éhezünk és szomjazunk azt az igazságot, hogy meglátszódjék rajtunk ebben a világban Jézus arca. Mert keressük ebben a világban a Jézus követés útját. Végül pedig – ez Bonhoeffer gondolata – látva a világ sok nyomorúságát, testi és lelki szenvedést, szomjazunk az igazságot, egyrészt, hogy igazságosabb társadalmi rendszereket építhessünk, másrészt, hogy Isten könyörüljön meg a világon, és láttassa a megalázottakon, a szegényeken, betegeken az ő kegyelmes, gondviselő igazságát.

Induljunk most arra tovább, hogy az igazságra éhezés az a vágyat jelenti, hogy követni tudjuk Jézus útját ebben a világban. Hankiss Elemér a Társadalmi csapdák Diagnózisok c. könyvében (1978) beszél arról, hogy milyen értékrendek alkotják a magyar társadalmat. Ő négyféle értékrendről beszél: a hagyományos keresztyén értékrendről (ide tennék egy kérdőjelet, hogy ugyanazt értjük-e ez alatt a fogalom alatt), a puritán-felhalmozó értékrendről, a fogyasztói-hedonista értékrend és végül a proletárforradalmi értékrend, amelyet azóta talán el is felejtettünk.

Ma talán más értékrendeket sorolnánk fel. Ma ilyen szavakat használunk: konzervatív és liberális, polgári és szociális. Talán még emlékezik valaki a keresztyénre is, bár ide megint kérdőjelet kell tennem. A kérdőjel azért kerül újból is újból elő, mert úgy látom – nem sejtem, hanem világosan látom –, hogy keresztyénnek neveznek olyan értékrendet, amely nem jézusi, nem krisztusi, következésképp nem keresztyén. Legfeljebb konstantinuszi, valójában nevezhetnénk polgári értékrendnek.

Nagyon nyíltan hadd mondjam el azt is, hogy erős indulatokat kelt bennem, amikor a média keresztyén értékrendről beszél. Vagy ahogy az emberek egymás közt beszélnek arról, hogy mi a keresztyén értékrend. Mintha nem ismernénk Jézus értékrendjét. Mintha nem ismernénk, hogy Jézus Krisztus teste, az egyház, milyen értékeket hordoz – vagy kellene hordoznia – a világban.

A Hankiss-féle négy értékrend közül a második, a puritán-felhalmozó értékrend teljesen megfelel annak, amit én „polgári értékrendnek” nevezek. Hankiss meg is jegyzi, hogy ez az értékrend a reformáció ágain növekedett fel, ahol a munka, a takarékoság, a tisztaság és becsület, a pontosság és megbízhatóság, a közösség fejlődése számít.

A hatvanas, vagy még inkább a hetvenes évektől már Magyarországon is belekeveredik ebbe valami a „hedonista-fogyasztói” értékrendből – nem elítélendő, ha valaki nyaralni utazik, ha luxuscikket vásárol, ha egyszerűen élvezni akarja a javait. De alapvetően a munka, a szorgalom, a takarékoság számít értéknek.

Ebben az értékrendben fontossá válik a tulajdon, és egyre nagyobb teret nyer az egyéni jog. Ezt az értékrendet fenntartja az erkölcs, a lelkiismeret – tehát fontos tere van a nyilvánosságnak, az egyházi szertartásoknak, a közösségi részvételnek. A polgári értékrend, vagy Hankiss szerint a felhalmozó-puritán értékrend – szemben a fogyasztói-hedonista értékrenddel – könnyen összekeverhető a keresztyén értékrenddel. A fogyasztói-hedonista értékrend a saját érdekek nyomán halad. Óriási felszabadulást jelentett a felhalmozás görce alól, a Prédikátor könyve szerint tudja élvezni azt, ami van. Ugyanakkor könnyen felelőtlené válik, és ez a felelőtlenesség abban válik igazán súlyossá, hogy azokat is az ilyen életmódra sarkallja, akik ezt nem engedhetik meg maguknak. Tehát nincsenek felhalmozott javaik, hanem jövőjüket élik fel. Szintén veszélye ennek az értékrendnek, hogy a fogyasztást úgy lehet elősegíteni, ha gyorsan jut valaki jövedelemhez, ha biztosított mindig a számára a fogyasztáshoz is elegendő bevétel – tehát minél többet kell termelni, és előny, ha a termékeket gyorsan cserélik.

Nos, sokféle értékrendről írt Hankiss Elemér ebben a könyvében.

Egy előadásában Hankiss Elemér arról is beszélt, hogy voltak olyan társadalmak, amelyeket egyértékű társadalomnak nevezett, amelyekben azt az egy elfogadott értéket vagy elfogadta vagy tagadta valaki. Aki elfogadta, az elfogadott volt, aki tagadta, azt tagadta a társadalom is. Illyés Gyula az Egy mondat a zsarnokságról c. versében éppen erre hívja fel a figyelmet, hogy a zsarnokság idején nem lehet bezárkózni sem a belső szobánkba, sem a templomok belsejébe, sem a múzsák szentélyeibe. Mert mindent átjár a zsarnokság. A zsarnoksággal csak szemben állni lehet.

Azonban a mai társadalmak nem egyértékűek. Annak ellenére nem azok, hogy sokan szeretnék annak tudni. Ez teszi poláriszá társadalmunkat, ezért ütköznek olyan hevesen a politikai pártok és irányzatok követői, mert nem veszik figye-

lembe, hogy nem egyértékű világban élünk.

Mondok egy példát: Carl Friedrich von Weizsäcker német atomfizikus, filozófus tartott előadást a LVSz budapesti nagygyűlésén 1984-ben. Krisztusban reménység az emberiség számára címmel a béke lehetőségeiről beszélt. Ebben az előadásában beszélt a pacifizmusról – ez akkortájt egészen szocializmus-ellenes témaként jelent meg – s azt mondta Weizsäcker: *Ha Krisztus ma visszajönne, és megkérdezné: megtettétek azt, amit mondtam nektek?, akkor az erőszakmentességet vállalók azt mondhatnák: igen, megtettük. A többieknek azt kellene mondaniuk, hogy „mi túl gyengék voltunk, azokkal az eszközökkel akartuk a szerencsétlenségeket, nyomorúságokat elkerülni, amelyeket a világ kínált nekünk. S akkor Jézus azt mondaná: Ha elég merészek lettetek volna, és ráléptetek volna az erőszakmentesség útjára, megtapasztaltátok volna, hogy ez az út járható.”*

A leírt előadásában már nem találom, amire nagyon erősen emlékezem, hogy így folytatta: *De meg kell vallanom, hogy jártam a világnak olyan tájain, ahol nem volt más megoldás, csak hogy fegyvert ragadjanak.*

Ez a vallomás születik meg abból, hogy többértékű világban élünk. A Krisztus követés azt mondja: ahogy Jézus átadta magát a szenvedésnek, úgy tudja hordozni a Krisztus-követő is a szenvedést: erőszak nélkül. Azonban gyermekeinkért, családjainkért érzett felelősségünk mégis arra készítet, hogy védekezzünk, ha megtámadnak.

Amikor valaki odament Jézushoz, hogy tegyen igazságot közte és a testvére között az örökségben, akkor Jézus határozottan elutasította a kérést, és azt mondta: óvakodjatok a kapzsiságtól. (Lk 12:13kk) Az ő számára a magántulajdon nem képez olyan értéket, mint a mi szemünkben. És figyeljük az első keresztyéneket Jeruzsálemben: ők is eladták mindenüket, és megosztották vagyonukat. Jézus útján jártak. Ezzel szemben a polgári értékrendben a magántulajdon szent. És mi ott állunk két érték között, és megfeszülünk a két érték között, hogy Jézus útját járjuk-e vagy a polgári erkölcs útját.

Amikor a „hit harca” témát választottam, akkor erre a belső küzdelemre gondoltam. Arról kell ma beszélnünk, hogy keresztyénként nem tudunk a kérdésekre egy mondatban válaszolni, mert megfeszülünk azok között az értékek kö-

zött, amelyek körülvesznek, meghatároznak. Valójában mennyei Atyánk is vállalta ezt a belső feszültséget, amikor azt valljuk róla imádságunkban: „elítéled a bűnt, de egyszerűen Fiadat adtad értünk, bűnösökért.”

Érzem, mennyire vágyódnak az emberek egyértelmű szavakra, véleményekre. Mennyivel kényelmesebb is egyértékű világban élni, ahol könnyen meg lehet mondani, mi a jó és mi a rossz. Valójában azonban megfeszülünk a jó és rossz között. És ez a belső tusa, a hit harca a keresztyén ember jellemzője. Aki meg akarja úszni ezt a harcot, az nem tudja Krisztust követni.

S találunk még egy mélyebb értelmet, amikor a hit harcát szeretnénk érteni. Mert a hit harcáról ír Pál apostol is a Rómaiakhoz írt levelében. Amit abban írt, az nem a hitre jutás előtti állapotáról, hanem éppen a hitben járás állapotáról számol be.

Tudjuk ugyanis, hogy a törvény lelki, én pedig testi vagyok: a bűn rabszolgája. Hiszen amit teszek, azt nem is értem, mert nem azt cselekszem, amit akarok, hanem azt teszem, amit gyűlölök. Ha pedig azt teszem, amit nem akarok, akkor elismerem a törvényről, hogy jó. Akkor pedig már nem is én teszem azt, hanem a bennem lakó bűn. Mert tudom, hogy énbenem, vagyis a testemben nem lakik jó, hiszen az akarat megvolna bennem a jóra, de nem tudom véghez vinni azt. Hiszen nem azt teszem, amit akarok: a jót, hanem azt cselekszem, amit nem akarok: a rosszat. Ha pedig azt teszem, amit nem akarok, akkor már nem én teszem, hanem a bennem lakó bűn.

Azt a törvényt találom tehát magamban, hogy – miközben a jót akarom tenni – csak a rosszra van lehetőségem. Mert gyönyörködöm Isten törvényében a belső ember szerint, de tagjaimban egy másik törvényt látok, amely harcol az értelmem törvénye ellen, és foglyul ejt a bűn tagjaimban lévő törvényével. Én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg ebből a halálra ítélt testből?

Hála legyen Istennek a mi Urunk Jézus Krisztus által!

Tehát én magam értelmemmel ugyan Isten törvényének szolgállok, testemmel azonban a bűn törvényének. (Rm 7:14-24)

Pál apostol már az első szavával kifejezi, hogy kicsoda különbség van az ember és Isten törvé-

nye között, milyen mérhetetlen a távolság: a törvény lelki, én hústest vagyok. Nemcsak a testem testi, hanem a lelkem is ehhez a földhöz tapadt. Ezt írja Karner professzor: *Nem kizárólag arról van szó ennél a megállapításnál és az ember szétszakadozottságának a következő velőtrázó leírásánál, hogy az ember nem látja át, nem érti meg a saját cselekvését, hogy értetlenül nézi: mint akarja a jót s mint származik a jószándékból rossz. Ez is hozzátartozik ugyan elesett állapotunkhoz, azonban ennél sokkal többről és valami másról van szó. Arról t. i., hogy teljesen, maradtalanul ki vagyunk szolgáltatva a bűnnek.*

A hitnek ez a legnehezebb küzdelme. Mert miközben vágyakozik a jóra, az igazra, aközben tapasztalja magán, hogy a bűn fogságában van. Hogy nincs szabad akarata – mert akarni ugyan akarhatja a jót, de tenni nem képes már. A hitnek ez a legnehezebb küzdelme. Mert a hitetlenség legyintene: ha ennyit adott nekem lehetőségként Isten, akkor nem is én vagyok a hibás. Már csak ilyen az ember! A hit azonban kiált Istenhez: Kicsoda szabadít meg ebből a halálra ítélt testből! És hálát ad – mert Jézusért mégis menedéket kapott.

Valahonnét Raffaello-tól indult el gondolkodásom. Miért festette oda azokat a fekete madarakat a képére. Hogyan lehetne mégis sokakat Jézushoz gyűjteni? Hogyan lehetne életre gyűjteni Isten hálójába – hogy ne magukban, jó tetteikben, igaz döntéseikben bízzanak, hanem egyedül a drága kegyelemben? Hogyan lehetne bátorítani sokakat – olvasóimat is, magamat is – a hitnek erre a hármaskörére?

Bencze András

Az előadás a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületi férfinapján napon hangzott el Sopronban 2019. október 19-én.

Szeretettel kérjük, támogassa adója 1 %-ával egyházunkat és alapítványunkat!

Magyarországi Evangélikus Egyház Technikai száma: 0035

„Egymásért Élni” Alapítvány adószáma: 18480067-1-07

Alapítványunk bankszámlaszáma: 10200232-29375211

Egyházközségünk bankszámlaszáma: 11736116-20082422

RENDSZERES ALKALMAK A GYÜLEKEZETBEN

SZÉKESFEHÉRVÁR

- november 30. 16:00 Adventi családi kézműveskedés a gyülekezeti házban
december 1. 10:30 Advent első vasárnapja, istentisztelet
december 3. 18:00 Adventi esték a gyülekezeti házban (bibliai történetek mentén)
december 8. 10:30 Advent második vasárnapja, istentisztelet
Adventi kézműves vásár megnyitása az istentisztelet keretében
december 10. 18:00 Adventi esték a gyülekezeti házban (bibliai történetek mentén)
december 15. 10:30 Advent harmadik vasárnapja, istentisztelet
december 17. 18:00 Adventi esték a gyülekezeti házban (bibliai történetek mentén)
december 22. 10:30 Advent negyedik vasárnapja, istentisztelet
december 23. 8:30 Karácsonyi műsor főpróbája
9:00 Angyaljárás
december 24. 16:00 Szentesti istentisztelet a hittanos gyerekek és az énekkar szolgálatával
december 25. 10:30 Karácsony ünnepe, istentisztelet az énekkar szolgálatával
december 26. 10:30 Karácsony második napja, istentisztelet
december 29. 10:30 Karácsony utáni vasárnap, istentisztelet
december 31. 18:00 Óév este, Óév búcsúztató áhítat
január 1. 10:30 Újév napja, istentisztelet
január 6. 10:30 Vízkereszt, istentisztelet
január 20-26. Ökumenikus imahét

FEHÉRVÁRCSURGÓ

- vasárnaponként 9:00 Istentisztelet
december 8. 17:00 Adventi alkalom a főtéren
december 24. 15:00 Szentesti istentisztelet

SÁROSD

- december 25. 15:00 Karácsony ünnepe, istentisztelet

GÁRDONY (Bóné Kálmán út, Református Imaház)

- december 1. 9:00 Advent első vasárnapja, istentisztelet
december 15. 9:00 Advent harmadik vasárnapja, istentisztelet
december 24. 9:00 Ünnepi istentisztelet

Impresszum: a kiadásért Bencze András lelkész felel, Mobil: (06) 20 824 3301

E-mail: bencze.andras@lutheran.hu

Cím: 8000 Székesfehérvár, Szekfü Gy. u. 1. Tel.: (22) 506 677, Fax: (22) 506 678

E-mail: szfvar@lutheran.hu; Honlap: <https://szekesfehervar.lutheran.hu>

Facebook oldal: <https://www.facebook.com/SzekesfehervariEvangelikusEgyhazkozseg>